

Huvudman

Betelförsamlingens skolstiftelse
org. nr. 802425-0972
info@betelskolan.nu

Beslut

Datum 2024-06-20

Dnr SI 2024:3586

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av den fristående grundskolan Betelskolan i Öckerö kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2024 inlett en riktad tillsyn av den fristående grundskolan Betelskolan med huvudmannen Betelförsamlingens skolstiftelse, belägen i Öckerö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Betelskolan följer gällande bestämmelser om eventuella konfessionella inslag i utbildningen respektive undervisningen. Skolinspektionen har även kontrollerat om verksamheten följer bestämmelserna om att undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund, att allt centralt innehåll tas upp i undervisningen samt att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer berörs.

Skolinspektionen har genomfört ett oanmält besök på skolenheten den 29 april och den 2 maj 2024. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, och rektorn samt lektionsobservationer den 29 april och 2 maj 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat den skriftliga information om konfessionella inslag i utbildningen som skickats till vårdnadshavare inför höstterminen 2023 och i början av vårterminen 2024. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

**Saklighet, allsidighet och vetenskaplig grund,
undervisningens innehåll samt kunskapsområdet
sexualitet, samtycke och relationer**

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i sin utredning ställt frågor till elever, lärare och rektorn om vad som behandlas i undervisningen i vissa ämnen samt hur lärarna och rektorn säkerställer att lärare tar upp allt centralt innehåll i ämnena. En lärare uppger som exempel att de i ämnet biologi pratar om

livets uppkomst, evolutionsteorin och olika tidsperioder. Läraren uppger att evolutionsläran inte jämföras med andra teorier och religiösa synsätt såsom skapelseberättelsen. Elever i årskurs 7 och 9 bekräftar i intervju lärarens utsaga och berättar att de har pratat om den vetenskapliga förklaringen om livets uppkomst. Lärarna ger också exempel på att de i ämnet religionskunskap talat om kristendom, islam och judendom vid flera tillfällen och i flera årskurser samt att de religiösa högtiderna har tagits upp vid flera tillfällen. Elever har i intervju också gett exempel på att de i ämnet religion har pratat om olika religioner och de även har pratat om att man inte behöver tro på något alls.

Lärare uppger i intervju att de bedriver ett gemensamt arbete för att se till att allt centralt innehåll behandlas i de olika ämnena. Bland annat har de ämneskonferenser på måndagar där de sitter i små arbetslag, ibland ämnesvis, och försöker följa upp så att områden inte upprepas. Skolan har en lokal arbetsplan där de står vad de går igenom varje år och det finns en läsårsplanering i varje ämne. Lärare uppger vidare att skolan följer läroplanen precis som andra skolor och att de inte undviker någon del av det centrala innehållet i något ämne. En lärare berättar också att för det fall en vårdnadshavare har synpunkter på något ämne så har detta inte hindrat undervisningen. Lärarna hänvisar till läroplanen om det skulle komma frågor gällande undervisningens innehåll.

Rektorn uppger att lärarnas undervisning följs upp genom att hen bland annat tar del av lärarnas diskussioner och samtal om lektionsinnehåll i lärarlagen. Rektor förtydligar att hen inte har fått några signaler om att centralt innehåll undviks på skolan. Elever uppger i intervju att de inte upplever att lärare lägger in sina egna åsikter i undervisningen. Detta bekräftas av rektorn som också berättar att de är noga med att signalera att de är en skola som följer samma regler som andra skolor och att det är viktigt att undervisningen ska vara allsidig.

Elever och lärare berättar i intervju att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas i elevernas undervisning. Elever i årskurs 7 och 9 uppger att de exempelvis får prata om samtycke, könssjukdomar, preventivmedel och homosexualitet. Elever i årskurs 4 och 5 uppger att de får prata om kärlek och relationer och att kuratorn varit i klassen och pratat om känslor samt att de även har pratat om att hamna i målbrottet.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen (2010:800) framgår bland annat att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att för varje ämne ska en kursplan gälla.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen (2011:185) framgår att för grundskolan gäller en läroplan.

Av läroplanen för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), avsnitt 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet, framgår att skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen.

Av Lgr 22, avsnitt 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.

Av Lgr 22, avsnitt 5. Kursplaner, framgår kursplaner, centralt innehåll samt betygsriterier för respektive ämne i grundskolan.

Skolinspektionens bedömning

Det har inte framkommit annat än att undervisningen, i de ämnen som granskats under tillsynen, omfattar det centrala innehållet som de ska enligt kursplanen och uppfyller författningarnas krav på att undervisningen ska vara saklig, allsidig och bygga på vetenskaplig grund. Såvitt framkommit möter eleverna under skolgången frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utbildningen och undervisningen är icke-konfessionell

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Konfessionella inslag

Betelskolan har den 13 juni 2023 anmält till Skolinspektionen att utbildningen vid skolan har en konfessionell inriktning. På Betelskolans hemsida uppges vidare; "Då Betelskolan drivs på kristen grund har skolan en konfessionell inriktning i utbildningen". På Betelskolans hemsida anges också att det i denna inriktning ingår morgonsamling samt en lektion i

kristendom varje vecka. Skolinspektionen har vidare, i samband med tillsynen, tagit del av ett informationsdokument angående konfessionellt innehåll som, enligt uppgift från rektorn, skickades ut till vårdnadshavare dels under hösten 2023, dels i början på januari 2024. Enligt informationsdokumentet tar sig de konfessionella inslagen uttryck genom skolsamling en gång i veckan med konfessionellt innehåll där eleverna får delta i sång och bön. Vidare framgår att skolavslutningar ibland kan avslutas med konfessionellt innehåll, såsom bön och välsignelse. Skolinspektionen har även tagit del av ett informationsmejl som skickades till vårdnadshavare på Betelskolan i januari 2024 vari framkommer att morgonsamlingarna inte längre ska innehålla några konfessionella inslag.

Rektorn uppger i intervju att skolan för närvarande inte har några konfessionella inslag i utbildningen. Rektorn berättar att hen i början av höstterminen 2023 reviderade skolans skriftliga information gällande de konfessionella inslagen tillsammans med skolchefen och att hen informerat vårdnadshavarna på skolan om detta i januari 2024. Rektorn berättar vidare att morgonsamlingen tidigare innehöll konfessionella inslag i form av bön men att det inte sker längre. När det gäller storsamlingen uppger rektorn att ambitionen, inför läsåret 2023/24, var att den skulle innehålla konfessionella inslag i form av bön och att skolan skulle ha ett alternativ för de elever som inte ville delta, men i samband med höstterminens start fick skolan översvämning och efter detta fick skolan inte ihop det och då hade de ingen storsamling alls. Under läsåret 2023/24 var således ambitionen att ha bön under storsamlingen men det blev aldrig så.

Även lärare uppger i intervju att skolan inte har några konfessionella inslag i utbildningen. Verksamheten vilar på en kristen grund men de har inte bön eller andra konfessionella inslag. Lärare uppger att morgonsamling förekommer i vissa klasser och är en obligatorisk del av lektionen som handlar om värdegrund och hur man är mot varandra. Lärare uppger vidare att skolan har 30 minuter storsamling varje tisdag för samtliga elever och att de då samlas i kyrkans sal. Syftet med storsamlingen är att göra något tillsammans, som en hel skola. Lärare berättar också att det har funnits önskemål om att ha konfessionella inslag i samband med storsamlingen men att det inte finns tillräckligt med personal för att kunna erbjuda ett icke-konfessionellt alternativ. Skolan valde därför att ta bort det konfessionella inslagen såsom bön från storsamlingen. Elever uppger vid samtliga intervjuer att morgonsamlingen och storsamlingen inte längre innehåller några konfessionella inslag. Några elever berättar att läraren under morgonsamlingen exempelvis går igenom vad som ska göras under dagen eller leker en lek. Under storsamlingen kan de till exempel sjunga sånger om att man ska vara vänner och de pratar också om att man ska vara snäll och tacksam.

Lektion i kristendom

Av intervjuer samt av inkommen dokumentation framgår vidare att skolan har en lektion i kristendom varje vecka som utgår från kursplanen i religionskunskap. Rektorn uppger vid intervju att elevernas lektion i kristendom inte har några konfessionella inslag och förtydligar att dessa lektioner har de inledande styckena i läroplanen som fokus. Enligt rektorn är det oftast värdegrundsrelaterade frågor som tas upp under dessa lektioner och lärarna kan även ta upp aktuella högtider eller om något inträffat i klasserna som behöver diskuteras. Skolchefen har enligt rektor haft en hel dag för lärarna för att diskutera konfessionella inslag och lärarna rådfrågar även rektor kring gränsdragningen till vad som kan anses vara konfessionella inslag.

Vid intervju med elever och lärare ges liknande beskrivning om vad som tas upp vid lektionen i kristendom. Lärare berättar att de själva planerar undervisningen i kristendom och att lektionerna kan se lite olika ut, men att de har pratat om innehållet tillsammans, särskilt när de pratat om att det inte ska vara konfessionellt. Flera lärare berättar att de använder material från Utbildningsradion där eleverna får diskutera situationer som är svåra. En annan lärare uppger att de även använt material från Barnens rätt i samhället, eller tagit upp en aktuell högtid som utgångspunkt för diskussioner, vilket kan knyta an till religionskunskapen. Lärare säger att de försöker att vara tydliga med att man kan tro på vissa saker, eller så tror man inte. En annan lärare som haft lektionen i kristendom under läsåret 2023/24 säger att det inte är fråga om kristendomskunskap vid hans lektioner, utan handlar mer om värdegrundsfrågor och att vidga perspektivet hur man ser på till exempel jämställdhet, sexualitet och språkbruk.

Elever uppger i intervju att de under lektionerna i kristendom ofta får leka olika samarbetslekar och att lärarna inte pratar så mycket om kristendom, men att de pratar om Gud och Jesus ibland och om olika högtider och traditioner såsom påsk, jul och fastan och att dessa högtider är olika i olika religioner. Elever i årkurs 4 och 5 säger att de tidigare fick möjlighet att be under denna lektion men att det inte varit någon bön vid dessa lektioner under det här läsåret. Vissa elever uppger även att lärarna inte pratar om exempelvis Gud eller Jesus förutom i religionsundervisningen.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att begreppet *konfessionell inriktning* är avses en inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag.

Med begreppet *konfessionella inslag* avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag.

Med begreppet *undervisning* avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

När det gäller begreppet *utbildning* avses verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 7 § skollagen framgår att undervisningen vid fristående skolor ska vara icke-konfessionell.

Av 1 kap. 7 a § skollagen framgår att om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med de begränsningar som följer av 7 b och 7 c §§.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att det för närvarande inte förekommer några konfessionella inslag i utbildningen på skolan. Det har inte heller framkommit annat än att undervisningen på skolan – i de avseenden som granskats i tillsynen – är fri från konfessionella inslag. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Linda Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Linda Lundberg

X Christian Floer

Föredragande
Signerat av: Christian Floer

I ärendets handläggning har även utredaren Kajsa Åkesson medverkat.